

A Magyar Várarchívum Alapítvány 2005. évi terepbejárásainak rövid összefoglalója

2005. március 20.

Várak Esztergom és Budapest között. Egynapos kirándulás.

Leányvár – Monostorhegy, Esztergom – Sípoló-hegy, Nagysáp – Gedás-hegy.

A terepalakulataikban még jól kivehető várak fényképezése Budapest és Esztergom között.

2005. március 27.

Egynapos kirándulás a Börzsönybe és attól északra.

Borsosberény – Várdomb.

Jól látható várárkok és sáncok a platón. /az utazás az esős, rossz idő miatt a Felvidékre nem folytatódott/.

2005. április 2-3.

Várritkaságok a Felvidéken.

Ipolyvisk – várhegy, Korpona – őrtorony, Palást – Óvár, Zsibritó – templom, Cseri – Duhenyecpuszta-Drénó-vár, Óvár – Óvár-hegy, Gács - vár.

Az út során öt vár ill. várhely, egy erődített templom került begyűjtésre. Ezek, Korponát és Gácsot leszámítva várkülönlegességnek számítanak. Drénó-várat immáron 3. éve próbáltuk megtalálni régi kéziratok térképei és a helynevek alapján, ezúttal is sikertelenül. Jövőre tavasszal újra megpróbáljuk, akkor majd Peres-puszta környékén.

Egyéjszakás szállásunk a magyar határszélen, Hont községben volt.

2005. április 17.

Napóleon-kori sáncok. Egynapos kirándulás.

Dr. Nováki Gyula régész társaságában a Concó-patak völgyében, Nagyigmánd közelében fekvő Napóleon-kori sáncok felkeresése. Összesen 11 helyszínen fényképeztük és rajzoltuk a 19. századi sáncmaradványokat.

2005. április 28-május 12. Dél-Erdély várai.

Az első napon Szászsebesig utaztunk és az utunkba eső erődítményeket gyűjtöttük be. A 2-4. napokon a Szászsebes környékén található várakat, az 5-8. napon a Nagyszeben környéki várakat jártuk be. A 9. nap a Hátszegi-medencébe utazva az utunkba kerülő és még kimaradt várakat látogattuk, majd a 10-11. napon Vajdahunyadról kiindulva a Hátszegi-medencében kutattunk várak után. A 12. nap a Temesköz felé autóztunk tovább, útközben néhány fontos város helyszínt útba ejtve. A 13-14. valamint részben a 15. napon az Al-Duna és a Bánság ismertebb várait jártuk be.

Részletek:

1. nap: Szászfenes – erődtemplom, Tordai hasadék – Nagy-Balika barlangerőd és Kis-Balika barlangerőd, Várfalva – erődtemplom, Kövend – erődtemplom, Gyulafehérvár – városfalak, Sárd – erődtemplom, Boroskrakkó – erődtemplom. Szállás Szászsebesen.
2. nap: Ósebeshely – vár, Szászváros – erődtemplom, Felsővárosvíz – Sarmizegetusa regia-dák várrom, Kukuis (a község határában lévő vár első, sikertelen felkutatása), Romosz – erődtemplom. Szállás Szászsebesen.
3. nap: Péterfalva – erődtemplom, Szászcsór – vár, Sebesláz – vár, Sebeskápolna – vár, Alsópián – erődtemplom, Felsőpián – vár (ezt nem sikerült megtalálni a helybéliek segítségével sem), Szászsebes – városfalak, erődtemplom. Szállás Szászsebesen.
4. nap: Kelnek – vár, Szerdahely – erődtemplom, Nagyapold – erődtemplom, Omlás – erődtemplom, Tilicske – vár, Szászorbó – őrtorony+templom (Bergkirche) + várrom a Várhegyen. Szállás Szászsebesen.
5. nap: Szibiel – Salgó-vár, Orlát-Riesenberg vára, Kistorony – erődtemplom, Nagytalmács-redoutok (5 db 19. századi földszánc). Szállás Nagyszebenben.
6. nap: Kereszténysziget – erődtemplom, Resinár – vár, Cód – Götzenberg vár (e vár első, sikertelen felkutatása), Nagytalmács vára. Szállás Nagyszebenben.
7. nap: Vöröstorony – vár, Bojca – Törttorony (örtorony), Felek – erődtemplom, Fenyőfalva – erődtemplom, Szállás Nagyszebenben.
8. nap: Nagyszeben – városfalak, Felek – vár, Cód – Götzenberg (a vár második, ezúttal sikeres felkutatása.). Szállás Nagyszebenben.
9. nap: Breáza – vár, Doborka – erődtemplom, Kukuis (a vár második, ezúttal sikeres felkutatása). Szállás Vajdahunyadon.
10. nap: Arany – vár, Krivádia – őrtorony, Felsőszálláspatak – vár, Malajesd – vár, Parospestyere – barlangvár, Óraljaboldogfalva – erődtemplom, Hátszegvárálja – vár. Szállás Vajdahunyadon.
11. nap: Pestyere – Boli-vár, Malomvíz – erődtemplom + vár. A rossz időjárás miatt a továbbiakban kénytelenek voltunk az utazást befejezni. Szállás Vajdahunyadon.
12. nap: A terepjáró műszaki problémái miatt csak késve indulhattunk. Ezután: Reketyefalva – őrtorony, Demsus – templom, Zsidóvár – vár. Szállás Resicabányán.
13. nap: Karánsebes (a várnak semmi nyoma nem maradt), Sebestorony (örtorony), Mehádia – Miháld vár + még egy várgyanús helyszín, Szinice – Három-torony (Tri Kule), Dunatölgyes – Veterani barlang (a Duna részben elárasztotta, csónak híján nem tudtuk megközelíteni), Drenkó – vár, Lászlóvára – Szentlászlóvár, Pozsgás – vár (egy megközelíthetetlen, bozótos szigeten). Szállás Resicabányán.
14. nap: Illyéd – feudális központ + erődített templom. Szakalár – Illyéd vára. Szállás Resicabányán.

15. nap: Krassóvár – vár, Boksánbánya – Kövesd vára, Csák – torony, Temesvár – városfalak. Irány Budapest.

2005. május 28.

Somoskőújfalu – Pogányvár: A Salgótarjánban rendezett, 3 napos Castrum Bene konferencia szünetét kihasználva Dr. Dénes József régésszel felkerestük az általa kikutatott, eltűntnek hitt Somoskőújfalu – Pogányvárat, mely egy Árpád-kori kisvár. Két nappal később, hazafelé Kemence község elpusztult vártemplomát dokumentáltuk.

2005 június 12

A Concó-patak menti Napóleon-kori sáncok bejárása az Ács község közelében levő területen. Az Ács körül volt kb 10 db sánc közül mára csak 2-3 db nyomai maradtak fenn.

2005. július 10.

Egynapos vartúra Liptó vármegyében. Myskovszky egykori leírása nyomán több erődtemplom felkeresése, valamint egy alig ismert vár csoport, Vichodna várainak dokumentálása. Részletek: Mártonhegy – erődtemplom, Háromszléc – erődtemplom, Liptószentmihály – erődtemplom, Szmrecsán – erődtemplom, Liptószentiván – erődtemplom, Hybbe – erődtemplom, Vichodna – 3 várhely a husziták idejéből, Liptóújvár – vár, Nagyselmec – kastély.

2005 július 24 Dunántúli várhelyek. Egynapos kirándulás.

Ostffyasszonyfa várainak felkeresése: Csonka-vár, Kígyókő vára, Törökhomp. Nadasdon a nemrég feltárt torony és rotunda helyreállított maradványait néztük meg, Reszneken a falu melletti középkori vár csekély sáncmaradványait néztük meg a frissen learatott mezőn, Ordacsehi-Kisvárat újrafényképeztük.

2005 augusztus 6. Horvátországi erődúra. Egynapos kirándulás.

A túra során az alábbi várakat, erődöket kerestük fel:

Bellye várkastély, Eszék a középkori vár csekély maradványa és az újkori erőd, Diakovár a középkori vár egy megmaradt fala a 19. sz-i székesegyház mellett, Bród erőd a Száva partján, Károlyváros az erődváros megmaradt sáncai, a Károlyváros melletti Orlica erőd félbehagyott sáncainak kevés maradványai, Varasd vára.

2005 augusztus 20-28. Északi-Erdély várai.

Utunk során Magyarország felől haladva, Zilahi szállásunkra építve indultunk Erdély északi részébe, majd Koltó irányába folytattunk utunkat. Így az 1-4. nap között sikerült a jelentősebb észak-erdélyi várak felkeresése. Beszterce mellett megszállva a Bethlen, Beszterce és Radna környékén található erődítményeket

kívántuk felkeresni. Az augusztusban szokatlanul kedvezőtlen időjárás miatt – kisebb szünetekkel folyamatosan esett az eső – sajnos csak részben sikerült a magunk elé tűzött célokat teljesíteni. A Beszterce környéki erődtemplomokat szinte maradéktalanul begyűjtöttük, ám néhány, a havasokban megbújó várat ki kellett hagynunk. Ezek pótlását a 2006. évre tervezzük.

Részletek:

1. nap: Éradony – vár, Nagykároly – várkastély, Börvely – vár, Erdőd – várkastély, Valkóváralja – Valkó-vár, Szilágysomlyó – Somlyó vára (Magura). Szállás Zilahon.

2. nap: Zilah – Vártelek (Árpád-kori vár), Váralmás – Almás-vár, Náprágy (Kód) – Aranyos vár, Szilágycseh – várkastély, a forrásokban említett Hadad várának sikertelen keresése. Szállás Koltón.

3. nap: Berkeszpataka – Kővár vára, Nagybánya – városfal (Mészárosok tornya), Szinerváralja – Szinér vára. Aranyosmeggyes – várkastély Szállás Koltón.

4. nap:, Tamásváralja – Tamás-vár, Izakonyha – Bogdán vajda vára. Szállás Koltón.

5. nap: Szentbenedek – várkastély, Bonchida – várkastély. Melegföldvár települést és az ottani várat az időjárás miatt járhatatlanná váló közutak miatt hiába próbáltuk elérni. Az esős idő a továbbiakban a szállásunkra kényszerített bennünket. Szállás a Beszterce melletti Besenyő községben.

6. nap: Szászszentgyörgy – erődtemplom, Vermes – erődtemplom, Kékesújfalú – erődtemplom, Szászlekence – erődtemplom, Szászszentjakab – erődtemplom, Árokalja – erődtemplom. Szállás Besenyőn.

7. nap: Beszterce – városfalak, Beszterce – erődtemplom, Aldorf – erődtemplom, Nagydemeter – erődtemplom, Csépán – erődtemplom, Törpény – erődtemplom, Kiszsolna – erődtemplom, Petres – erődtemplom, Kisdemeter – erődtemplom, Nagysajó – erődtemplom, Paszmos – erődtemplom, Száspéntek – vár, Teke – erődtemplom, Dipse – erődtemplom, Harina – templom,. Szállás Besenyőn.

8. nap: Királynémeti – erődtemplom, Somkerék – erődtemplom, Bethlen – kastély, Várkudu – vár, Csicsóújfalú – Csicsó-vár, Bálványosváralja – Bálványos vára, Szállás Besenyőn.

9. nap: Váncsfalva – vár, Dombhát (Major) – vár, Óradna – erődtemplom.

10. nap: Sajósárvár – vár, Gyalu – várkastély, Egeres – várkastély, Kőrösfő – erődített templom. Irány Budapest.

2005 szeptember 25

A Dunaföldvártól északra, Baracstól keletre levő Duna-parti Bottyán-sánc újrafényképezése.

2005. október. 2. Felvidéki vártúra. Egynapos kirándulás.

A Selmecbánya környéki hegyekben több érdekes várrom, és más erődített hely kereshető fel. Közöttük a Selmecbánya feletti Glanzenbergen lévő erődítés igazi csemege.

Részletek:

Szentantal – kastély (egykor vár), Illés – erődtemplom (gyönyörű román-kori bélietes kapuval), Illés – Szitnya vára, Selmecbánya – Glanzenberg, Bélabánya – templom, Garamrudnó – vár.

2005 október 9, Egynapos kirándulás Somogyba.

Szabadhídvég – Pusztavár-domb őskori vár sáncai és török palánk valószínű helye, Nyim-Kásivár újrafényképezése.

2005 október 16 Egynapos vartúra Somogyba:

Gyugy a helyreállított templom fotózása, Somogyfajsz-Vári dűlő castellum árkaiknak, Mezöcsokonya-Törökdomb szép sáncaiknak fényképezése.

2005 november 7, A Nyitra környéki várak.

Egynapos kirándulás a Felvidéken.

Komjáti (a várat. ill. a helyén álló kastélyt elpusztították, nyom nélkül eltűnt), Berencs – Árkus-vár, Nyitratormás – Macska-vár (a várhely elpusztult, ráadásul elkerített helyen áll), Zobordarázs – vár, Nyitragerencsér – Hradisko.